

Joachim Von Ribbentrop

Izjava na objavu rata Sovjetskom Savezu

Ministar vanjskih poslova Reicha Von Ribbentrop u nazočnosti predstavnika njemačkoga i stranoga tiska priopćio je javnosti putem krugovala notu Ministarstva vanjskih poslova sovjetskoj vladi.

U prvomu dijelu note podsjeća ministar Ribbentrop da se vlada Reicha već u ljeto 1939. obratila sovjetskoj vladi u želji raščišćavanja i poravnanja zajedničkih interesa između Njemačke i SSSR-a. Vlada Reicha je poduzela taj korak iako je puno razloga govorilo protiv toga. Ovi su se razlozi zasnivali na načelnoj razlici u političkim ciljevima Njemačke i Sovjetske Rusije, a ne treba ni spominjati suprotnosti nacionalsocijalizma i boljševizma, kao i pogleda na svijet, koji su jedan prema drugomu u dijametralnoj suprotnosti.

Uz to, naglašava njemačka nota, da se vlada Njemačkog Reicha rukovodila mišlju, da će sporazum između Njemačke i Sovjetske Rusije isključiti svaku mogućnost rata i osigurati stvarne životne potrebe dvaju naroda koji su oduvijek bili prijateljski raspoloženi jedan prema drugomu. Osim toga, ovaj će sporazum biti najbolje jamstvo protiv daljnjega širenja komunističkih doktrina i međunarodnog židovstva u pravcu prema Europi.

Ova je pretpostavka bila potkrijepljena još i činjenicom da su izvjesni događaji u Rusiji i izvjesne mjere ruske vlade na međunarodnu polju dopuštale, da se u najmanju ruku smatra kao moguće napuštanje tih doktrina, kao i napuštanje dosadašnjih metoda rušenja nacionalnog života drugih naroda.

Ugovori sa Sovjetskom vladom

Izgledalo je kao da prijem, na koji je njemački korak naišao u Moskvi, potvrđuje vjeru u taj preobražaj.

Na taj je način 23. kolovoza 1939. došlo do zaključenja pakta o nenapadanju, a 28. rujna 1939. je potpisan i sporazum o granicama i prijateljstvu između dvije države. Srž su ovih ugovora činile slijedeće točke:

- 1) Obostranu obvezu dvaju država ne napasti jedna drugu i živjeti u prijateljskomu susjedstvu.
- 2) U razgraničenju interesnih sfera Njemački Reich se odriče svakoga vršenja utjecaja u Finskoj, Letoniji, Estoniji, Litvi i Besarabiji, dok su se oblasti bivše poljske države do linije Narev, Bug i San (rijeke) po želji Sovjeta trebale pripojiti Rusiji.

I stvarno, vlada Reicha, usporedno sa zaključenjem pakta o nenapadanju sa Rusijom, odmah je izvršila i načelni preokret u svojoj politici prema SSSR-u. Ona je od toga dana zauzela prijateljsko držanje prema Sovjetskom Savezu. Reich je pošteno izvršio ugovore zaključene sa Sovjetskim Savezom i u smislu pisane riječi ugovora kao i u duhu samoga ugovora. Ali i preko ugovora ona je nakon rušenja Poljske, prolivenom njemačkom krvlju, pomogla Sovjetskom Savezu doći do svojeg najvećega vanjsko-političkog uspjeha od samoga

postojanja Saveza. Taj je uspjeh bio moguć samo uslijed blagonaklone njemačke politike prema Rusiji, kao i uslijed gorostasnih pobjeda njemačke oružane sile.

Zločin Moskve

Vlada Reicha je s pravom mislila, kako smije pretpostaviti da će i držanje Sovjetskog Saveza prema Njemačkom Reichu biti isto tako. Nažalost, brzo se pokazalo, da se vlada Reicha u svojoj pretpostavci prevarila.

Sovjeti mijenjaju metode

I zaista, kao što je u drugomu odsjeku utvrđeno, Kominternu je već odmah poslije zaključenja njemačko-ruskih ugovora, opet počela akciju intenzivno na svim poljima. Snažna i efikasna obrambena akcija policije prisilila je Kominternu da svoju razornu obavještajnu službu u Njemačkoj pokuša zaobilaznim putem preko centara u susjednim zemljama. Služila se pri tomu ranijim njemačkim komunističkim agentima, koji su sada dobili zadatak, u Njemačkoj vršiti razorni rad i pripremati sabotaže. Komesar G. P. U. Kryloff uveo je u tu svrhu posebno sustavno školovanje.

Pored toga vršen je intenzivni razorni rad u zemljama, koje je Njemačka okupirala, a naročito u Protektoratu, u okupiranoj Francuskoj, ali i u Norveškoj, Nizozemskoj i Belgiji. Pri tomu su sovjetsko-ruska predstavništva, tako posebno generalni konzulat u Pragu, pružala dragocjenu pomoć. Pomoću odašiljačkih i prijamnih radio-stanica održavana je aktivna obavještajna služba, koja pruža savršeni dokaz za rad Kominterne protiv Njemačkog Reicha. I za cijeli drugi razorni i špijunski rad Kominterne postoji opsežni dokumentirani dokazni pismeni materijal. Osnovane su i posebne grupe za sabotirajući rad, koje su imale vlastite laboratorije, u kojima su radi vršenja sabotaže pravljene bombe za izazivanje požara i eksplozija. Takvi atentati izvršeni su na najmanje 16 njemačkih brodova.

Diplomatska i druga špijunaža

Pored ovoga razornoga rada i akcija sabotaže, postojala je i špijunaža. Tako je npr. povratak Nijemaca iz Sovjetske Rusije iskorišten za to, da se ovi njemački ljudi niskim i odvratnim sredstvima pridobiju za ciljeve GPU.

I samo sovjetsko-rusko veleposlanstvo u Berlinu, na čelu sa savjetnikom veleposlanstva M. Kobuloff-om, nije se bojalo bezobzirno iskorištavati pravo eksteritorijalnosti u cilju špijunaže. Dalje, član ruskog konzulata u Pragu M. E. Mokhoff je bio šef ruske špijunske mreže, koja je obuhvaćala cijeli Protektorat.

Daljnji slučajevi, koje je policija blagovremeno otkrila, pružaju jasni i neborivi dokaz o opsežnim sovjetsko-ruskim spletkama.

Razorni rad u ostalim zemljama

Što se tiče razornoga rada Sovjetske Rusije van Njemačke u Europi, on se proteže skoro na sve države Europe, koje su sa Njemačkom u prijateljstvu ili koje je Njemačka zaposjela. Tako

je, npr., u Rumunjskoj komunistička propaganda pomoću letaka iz Sovjetske Rusije za sve teškoće okrivila Njemačku, da bi na taj način stvorila protunjemačko raspoloženje.

Tu istu pojavu nalazimo od ljeta 1940. jasno i u Jugoslaviji. U beogradskom sovjetskom poslanstvu njemačkim je trupama pao u ruke dokumentirani dokaz sovjetsko-ruskog podrijetla da je vođena propaganda protiv Njemačke.

Dok je komunistička propaganda u Jugoslaviji pokušavala služiti se nacionalsocijalističkom parolom, u međuvremenu je u Mađarskoj, posebno među ruskim stanovništvom, radila obećavajući mu skoro oslobođenje, koje će donijeti Sovjetska Rusija. Posebno je aktivna bila antinjemačka hajka u Slovačkoj, gdje se otvoreno vrbovalo za priključenje Sovjetskoj Rusiji. U Finskoj je djelovala "Udruga za mir i prijateljstvo sa Sovjetskom Rusijom" i ona je u suradnji sa radio Petroskoj pokušavala, tu zemlju razoriti i pri tomu je radila u potpuno antinjemačkom duhu. U Francuskoj, Belgiji i Nizozemskoj poticalo se protiv njemačkih okupacijskih vlasti. Pod maskom nacionalizma i panslavizma vođena je snažna hajka i u Poljskoj. Tek što su njemačke i talijanske trupe zauzele Grčku, sovjetsko-ruska propaganda je odmah i tamo započela svoj rad.

Cjelokupna slika pokazuje kampanju SSSR-a vođenu sustavno u svim zemljama protiv pokušaja Njemačke u Europi stvoriti stabilni red. Pored toga vodi se izravna propagandna protuakcija protiv mjera njemačke politike. U Bugarskoj se poticalo protiv pristupanja u Trojni pakt, a za jamstveni pakt sa Sovjetskom Rusijom. U Rumunjskoj je infiltracijom u Željeznu Gardu i zloporabom njenih vođa, među ostalim Rumunja Groza, insceniran pokušaj puča od 23. siječnja 1941.

Kako je došlo do prevrata u Beogradu

Što se tiče Jugoslavije, vlada Reicha ima u rukama dokaze, da je jugoslavenski delegat Đorđević, već svibnja 1940., u Moskvi iz jednoga razgovora sa gospodinom Molotovom, stekao uvjerenje, da se tamo na Njemačku gleda kao na moćnoga budućega neprijatelja.

Još je jasnije bilo držanje Sovjetske Rusije prema zahtjevima srpskih vojnih krugova u pogledu pomoći u oružju. U studenom 1940. godine izjavio je sovjetsko-ruski načelnik glavnog stožera jugoslavenskom vojnom atašeu: "Mi ćemo dati sve što zahtijevate i to odmah." Postavljen je samo jedan uvjet, sačuvati tajnu od Njemačke. Inscenacija beogradskoga puča od 27. ožujka ove godine bila je vrhunac ove urotničke akcije srpskih urotnika i englesko-ruskih agenata protiv Reicha.

Srpski vođa ovoga puča i vođa "Crne ruke" gospodin Simić nalazi se još i danas u Moskvi i u najužoj suradnji sa sovjetsko-ruskim propagandnim centrima razvija aktivnosti protiv Reicha. Da bi se vanjskomu svijetu pružio pregled o radu sovjetsko-ruskih instancija u ovom pravcu, od zaključenja njemačko-ruskih ugovora, vlada Reicha će objaviti opširni materijal, koji joj stoji na raspolaganju. Vlada Reicha mora na kraju utvrditi činjenicu: Sovjetska je vlada prilikom zaključenja ugovora sa Njemačkom nekoliko puta davala nedvosmislenu izjavu, da se nema namjeru miješati izravno ili neizravno u njemačke interese.

Opširni dokazni materijal

Sovjetska je vlada pri zaključenju ugovora o prijateljstvu na svečani način izjavila, da će surađivati sa Njemačkom u želji činjenja kraja ratnomu stanju koje postoji između Njemačke i Engleske sa Francuskom. Ona to čini da bi se što prije postigao ovaj cilj, koji je u suglasju sa interesima svih naroda. Ovi sporazumi sa Sovjetskom Rusijom i ove ruske izjave pokazale su se kao svjesno obmanjivanje i varanje.

Vlada Reicha morala se uvjeriti da je pri zaključenju ugovora 1939. godine kumovala Lenjinova teza, koja kaže: "Sa nekoliko se stranih zemalja mogu zaključiti paktovi, ako oni služe interesima Sovjetske vlade i onesposobljavaju protivnika".

Sovjetska Rusija samo manevrira

Zaključenje ovih ugovora o prijateljstvu nije za Sovjetsku vladu bilo ništa drugo nego samo taktički manevar. Pravi je cilj bio sklapanje sporazuma koji će biti povoljni samo za Sovjetsku Rusiju, da bi pripremili daljnje imperijalističko nadiranje Sovjetskog Saveza. Misao vodilja Sovjeta bila je sve više oslabiti ne-boljševičke države, da bi se one mogle na taj način lakše rušiti i u određenu trenu potpuno srušiti. Sovjetska vlada u Moskvi nije slušala glas ruskoga naroda, koji je želio živjeti pošteno u miru i prijateljstvu sa njemačkim narodom, već je nastavila staru dvoličnu boljševičku politiku, pa je time navukla na sebe tešku odgovornost.

Neprijateljsko držanje Kremlja

Sovjetska je vlada sustavno provodila neprijateljsku politiku prema Njemačkoj u svim oblastima vanjske politike i vojnih pitanja i nakon zaključenja njemačko-ruskih sporazuma.

Prilikom razgraničenja interesnih sfera, Sovjetska vlada je u Moskvi izjavila ministru vanjskih poslova Reicha, da ona nema namjeru zaposjesti, boljševizirati ili anektirati države koje se nalaze u njenoj interesnoj sferi, izuzev oblasti bivše poljske države koja se nalazi u rastrojstvu. Ali ustvari, kao što je to pokazao tijek događaja, politika Sovjetskog Saveza bila je u tomu vremenu usmjerena isključivo prema jednomu cilju, a to je pomicanje vojne sile Moskve u cijelomu prostoru između Sjevernog ledenog mora i Crnog mora, svugdje gdje je to moguće učiniti, prema zapadu i time pomjeriti i put za boljševizaciju Europe.

Gospodin Joachim von Ribbentrop u vezi s time podsjeća na zaključenje tzv. paktova o pomoći Sovjetskog Saveza sa Estonijom, Letonijom i Litvom u listopadu i studenom 1939. godine i na stvaranje vojnih baza u tim zemljama. Podsjeća dalje na stvaranje komunističke nazovi vlade Kusinina u Finskoj, na ultimatum Finskoj i na ulazak crvene vojske u Finsku krajem studenoga 1939. godine.

U srpnju 1940. godine Sovjetski Savez je istupio protiv Baltičkih država. Litva je prema prvomu moskovsku ugovoru pripala njemačkoj sferi interesa. Na želju Sovjetskog Saveza vlada Reicha je u drugomu ugovoru odustala od svojih interesa u većem dijelu ove zemlje i to u korist Sovjetskog Saveza, dok je samo jedan pojas te oblasti ostao u njemačkoj sferi interesa. Nakon ultimatum, podnesenoga 15. lipnja, Sovjetski Savez je zauzeo cijelu Litvu, dakle i dio, koji je bio dodijeljen njemačkoj sferi interesa. O tomu Sovjetski Savez nikako nije

obavijestio vladu Reicha. Na taj je način SSSR primaknuo svoje granice neposredno granici Istočne Prusije. Kada se kasnije Sovjetska vlada obratila Njemačkoj, vlada Reicha je poslije teških pregovora, u želji doprinosa prijateljstvu obaju država, ustupila i ovaj dio Litve Sovjetskom Savezu.

Ukratko poslije toga je na isti način zloporabljen i pakt o pomoći, zaključen sa Letonijom i Estonijom, pa su na slični način i ove države vojnički okupirane. Ovako je, protivno izričitim obećanjima Moskve, cijeli Baltik bio boljševiziran, pa je nekoliko tjedana nakon okupacije, Sovjetska vlada kratkim postupkom ove države i anektirala

Gomilanja crvene vojske na granicama

Istovremeno sa aneksijom tih država, Sovjetska Rusija vrši snažna gomilanja svoje vojske na svim sjevernim sektorima na sovjetsko-ruskim položajima. Po odredbama moskovskih sporazuma, gospodarski sporazum Njemačke sa spomenutim baltičkim državama nije morao pretrpjeti ni najmanje štete, a ipak su ovi gospodarski sporazumi bili jednostavno poništeni od sovjetske vlade. U svojoj noti ministar vanjskih poslova Von Ribbentrop naglašava, da vlada Reicha raspolaže nepobitnim dokazima, da je Sovjetski Savez i pored sporazuma, ubrzo nakon zauzimanja poljskih krajeva, pomagao protunjemačko agitiranje i boljševičku propagandu u Generalnom gubernatorstvu (Poljskoj).

I u te su krajeve, ubrzo nakon sovjetskoga zauzimanja upućene snažne ruske posade. Dok se još njemačka vojska na zapadu borila protiv Francuske i Engleske, izvršen je opet potez Sovjetskog Saveza prema Balkanu. Sovjetska vlada je prilikom moskovskih pregovora izjavila, da ona nikad sa svoje strane neće dati poticaj za rješenje besarabijskog pitanja. Međutim, vlada Reicha je 24. lipnja 1940. primila od sovjetske vlade priopćenje kako je sada odlučila silom riješiti besarabijsko pitanje. Ujedno je njemačkoj vladi priopćeno, da se sovjetski zahtjevi produže i na Bukovinu, dakle na oblast koja je bila stara pokrajina, koja nikada nije pripadala Rusiji i o kojoj uopće u Moskvi nije bilo razgovora. Njemački veleposlanik je u Moskvi izjavio sovjetskoj vladi kako njena odluka dolazi potpuno neočekivano za vladu Reicha, i da mora izazvati znatne štete za njemačke gospodarske interese u Rumunjskoj kao i poremećaj u životu tamošnjih njemačkih naselja kao i njemačkoga življa u Bukovini. Gospodin Molotov, naprotiv, odgovorio je kako je ovo pitanje izvanredno hitno i da Sovjetski Savez očekuje od vlade Reicha opredjeljenje prema tomu pitanju u roku od 24 sata. I pored ovoga gruboga postupka prema Rumunjskoj, vlada Reicha je i ovom prilikom intervenirala u korist održanja mira i svojeg prijateljstva sa Sovjetskim Savezom. Savjetovala je rumunjskoj vladi, koja se obratila Njemačkoj za pomoć, popuštanje, preporučujući joj ustupanje Besarabije i Sjeverne Bukovine Sovjetskom Savezu. Usporedno, sa pozitivnim odgovorom rumunjske vlade, dostavljena je sovjetskoj vladi molba rumunjske vlade, da joj se ostavi dovoljno vremena za evakuaciju tih prostranih krajeva i za osiguranje života, imovine i dobara tamošnjih stanovnika.

Sovjetska vlada je i opet postavila Rumunjskoj ultimatum i počela je, još prije isteka toga ultimatum, 28. lipnja sa zauzimanjem dijelova Bukovine, a nakon toga i cijele Besarabije sve do Dunava. I ove su oblasti odmah pripojene Sovjetskom Savezu, boljševizirane i time stvarno upropaštene. Zaposjedanjem i boljševiziranjem cijele interesne sfere, koju je vlada

Reicha prilikom sporazuma u Moskvi bila priznala vladi SSSR-a u Istočnoj Europi i Balkanu, Sovjetska vlada je jasno i nedvosmisleno postupila protivno moskovskim sporazumima.

Njemačka i dalje ostaje odana

Prodorom Rusije prema Balkanu izazvani su novi teritorijalni problemi. Njemačka, koja je od Mađarske i Rumunjske u više navrata bila moljena za posredovanje u poznatim teritorijalnim spornim zonama između ove dvije države, donijela je u zajednici sa Italijom 30. kolovoza 1940. Bečku arbitražnu odluku. Kako bi se rumunjskoj vladi omogućilo, da teritorijalne žrtve, koje je bila učinila, opravda pred svojim narodom i da bi se u budućnosti isključio svaki sukob u tomu prostoru, Njemačka i Italija dale su jamstva za preostalu Rumunjsku državu. Pošto su ruske težnje u tomu prostoru bile zadovoljene, ovo jamstvo ni u kom pogledu nije moglo biti usmjereno protiv Rusije. I pored toga, Sovjetski Savez je izrazio žalbu i dostavio je, protivno svojim ranijim izjavama, prema kojima su dobivanjem Besarabije i Sjeverne Bukovine njegove želje na Balkanu zadovoljene, ipak svoje daljnje interesiranje za balkanska pitanja. A to interesiranje nije bilo u prvi navrat ni dovoljno definirano. Od toga trena, politika Sovjetske Rusije, usmjerena protiv Njemačke, sve se jasnije vidi.

Suradnja sa Engleskom

Vladi Reicha sada stižu sve konkretniji izvještaji, prema kojima se pregovori engleskog veleposlanika u Moskvi Crippsa, koji već duže vrijeme teku, razvijaju u povoljnu smjeru. U isto vrijeme vladi Reicha dolaze u ruke podatci o intenzivnim vojnim pripremama Sovjetskog Saveza na svim poljima. Ove podatke, pored ostalog, potvrđuje i nedavno u Beogradu pronađeni izvještaj jugoslavenskog vojnog izaslanika u Moskvi od 17. prosinca 1940., u kojem se između ostalog doslovno kaže:

"Prema podacima iz sovjetskih krugova, pojačanje vojnoga zrakoplovstva, jedinica bojnih vozila i topništva, na osnovu iskustva sadašnjega rata, u punomu je tijeku i biti će završeno uglavnom do kolovoza 1941. Ovo je vjerojatno i krajnja vremenska granica, do koje ne treba očekivati osjetnije promjene u sovjetskoj vanjskoj politici. "

I pored malo prijateljskoga držanja Sovjetskog Saveza u balkanskomu pitanju, Njemačka sada vrši novi napor radi sporazuma sa SSSR-om. Ministar vanjskih poslova Reicha daje u jednom pismu gospodinu Staljinu obujni prikaz politike vlade Reicha od moskovskih sporazuma pa na dalje. U tomu se pismu daje izraz želje i nade, da će ipak poći za rukom zajednički dalje raščistiti prijateljski odnos sa Sovjetskim Savezom, koji žele sile Trojnog Pakta, i dovesti u konkretni oblik. Da bi to pitanje dalje mogao pretresati, ministar vanjskih poslova Reicha poziva gospodina Molotova u Berlin.

Za vrijeme posjete Molotova Berlinu, vlada Reicha mora utvrditi činjenicu, da je Rusija voljna pristupiti istinskoj prijateljskoj suradnji sa silama Trojnog Pakta, i posebno sa Njemačkom, samo u slučaju, ako je ova posljednja voljna platiti cijenu, koju Sovjetski Savez za to traži.

Početak moskovskih zahtjeva

Pod ovom cijenom podrazumijeva se daljnji prodor Sovjetskog Saveza na Sjeveru i na Jugoistoku Europe. Zahtjevi, koje je gospodin Molotov postavio u Berlinu i u daljnjim diplomatskim razgovorima sa njemačkim veleposlanikom u Moskvi, poznati su već iz proglasa Führera Reicha njemačkom narodu. Njemačka, razumije se, nije mogla primiti sve ruske zahtjeve, koje je sovjetska vlada označavala kao prethodne uslove za suradnju sa silama Trojnog pakta. Prema tomu, trud sila Trojnog pakta oko postignuća sporazuma sa Sovjetskim Savezom je bio uzaludan.

Treba znati da su uslovi Sovjetske Rusije bili strahovito teški: Sovjetski Savez želi Bugarskoj pružiti jamstva i sa njom utvrditi sporazum o obostranoj pomoći po uzoru sporazuma sa Baltičkim državama. Drugim riječima to znači da Sovjetski Savez želi u Bugarskoj zadobiti vojničku bazu, i pored tvrdnji gospodina Molotova, da se neće miješati u unutrašnje poslove Bugarske. Time objašnjavamo posjetu ruskog komesara Soboleffa Sofiji, koja je išla za ostvarenjem ovih planova.

Dalje Sovjetska Rusija zahtjeva povoljni sporazum sa Turskom po kojem bi ona dobila vojne baze na Bosporu i Dardanelima; za slučaj da Turska ne bi pristala na ovaj prijedlog, Njemačka i Italija bile bi natjerane izvršiti pritisak na Tursku. Ovo se mora tumačiti time, što je Sovjetski Savez pod svaku cijenu htio zavladati Balkanom.

Sovjetska Rusija izjavljuje da je ugrožena od Finske i zahtjeva od Njemačke potpuno odricanje simpatija prema toj zemlji. Drugim riječima to bi značilo okupaciju Finske i uništenje finskoga naroda.

Njemačka ne pristaje i izlaže svoje ciljeve

Posljedica odbijanja njemačke vlade bila je u tomu što je Rusija svoju politiku, koja je bila usmjerena protiv Njemačke, još više intenzirala. Sve se jasnije vidi bliska suradnja Sovjetskog Saveza sa Engleskom.

U siječnju 1941. prvi je puta ovaj negativni ruski stav došao do potpuna izražaja i na diplomatsku polju. Kada je naime Njemačka toga mjeseca poduzela u Bugarskoj izvjesne mjere, radi osiguranja protiv iskrcavanja britanskih trupa u Grčkoj, ruski veleposlanik u Berlinu službeno je izložio, da Sovjetski Savez smatra teritorij Bugarske i dvaju tjesnaca kao zonu sigurnosti SSSR-a i da prema tomu ne može ravnodušno gledati na događaje u tima oblastima, koji ugrožavaju interese sovjetske sigurnosti. Dalje je rekao da sovjetska vlada upozorava njemačku vladu da se ne bi trebale na teritoriju Bugarske i dvaju tjesnaca pojaviti njemačke trupe.

Vlada Reicha skrenula je sovjetskoj vladi pozornost na okolnost, da će Njemačka svim sredstvima spriječiti svaki pokušaj Engleske u Grčkoj, ali kako nema namjeru zauzeti tjesnace, već će poštovati turski državni teritorij. Prolazak njemačkih trupa ne može se smatrati kao povrjeda interesa sigurnosti Sovjetskog Saveza, štoviše, vlada Reicha vjeruje kako ovim operacijama služi i sovjetskim interesima. Po završetku operacija na Balkanu, Njemačka će odmah opet povući svoje trupe odavde. I pored ove izjave vlade Reicha

sovjetska je vlada, odmah pri ulasku njemačkih trupa u Bugarsku, objavila na adresu Bugarske izjavu, koja je imala izrazito neprijateljski karakter prema Njemačkom Reichu. Tom se izjavom tvrdilo, da prisustvo njemačkih trupa u Bugarskoj ne služi miru na Balkanu već ratu.

U istu se pravcu kreće i jamstvo koje je sovjetska vlada u ožujku 1941. dala Turskoj, za slučaj ukoliko bi ova stupila u rat na Balkanu. Vladi Reicha je poznato, da je do toga došlo kao posljedica englesko-ruskih pregovora, za vrijeme posjete britanskoga ministra vanjskih poslova Ankari, a zna se, da su njegovi naponi bili usmjereni u pravcu sve dubljega uvlačenja Rusije u engleske kombinacije.

Sprema se napad na tri fronta

Agresivna politika sovjetske vlade protiv Njemačkog Reicha, koja se od toga vremena sve više pojačava političkom suradnjom sa Engleskom i koja je donekle bila prikrivena, postaje očigledna cijelomu svijetu nakon izbijanja balkanske krize početkom travnja ove godine.

Danas je nepobitno utvrđeno, da je puč u Beogradu nakon pristupanja Jugoslavije Trojnom paktu, bio insceniran od Engleske u suglasnosti sa Sovjetskim Savezom. Zna se da je Rusija već odavno, još od 14. studenog 1940., potajno radila na naoružanju Jugoslavije protiv Sila osovine. Nakon uspješnoga beogradskog puča, Rusija je 5. travnja zaključila s ilegalnom srpskom vladom i sa generalom Simovićem pakt o prijateljstvu. Po tomu su paktu pučisti trebali primiti sovjetsku potporu, koja je bila od koristi zajedničkom englesko-jugoslavensko-grčkom frontu. Nakon nekoliko razgovora sa sovjetskim veleposlanikom u Washingtonu, američki državni podministar Sumner Welles sa vidnim zadovoljstvom zaključuje 6. travnja 1941. : da bi rusko-jugoslavenski pakt pod izvjesnim okolnostima mogao biti od najvećega značaja, jer nailazi na interes na puno strana. Misli kako postoji osnova za vjerovanje, da je taj sporazum puno više nego obični pakt o prijateljstvu i o nenapadanju. Prema tomu, u isto vrijeme, kada se njemačke trupe koncentriraju na rumunjskoj i bugarskoj teritoriji protiv masovna engleskoga iskrcavanja u Grčkoj, Sovjetski Savez, koji je već u očiglednoj suglasnosti sa Engleskom, pokušava udariti na Njemačku s leđa, pomažući Jugoslaviju otvoreno politički, a potajno i vojnički.

Sovjetski Savez jamčeći Turskoj osiguranje s leđa, nastoji ju privoliti na agresivno držanje protiv Bugarske i Njemačke i navesti ju na koncentraciju turskih vojski u Trakiji, koje bi bile u jako nepovoljnu vojnomu položaju.

Iz istoga razloga Sovjetski Savez koncentrira jaku vojnu silu na rumunjskoj granici, u Besarabiji i duž Moldavije. Početkom travnja zamjenik narodnoga komesara za vanjsku politiku Vyshinski, pokušava, u razgovoru sa rumunjskim poslanikom u Moskvi gospodinom Gafencuom, povesti politiku brzoga približavanja Rumunjskoj, kako bi i tu zemlju naveo na odvajanje od Njemačke. Engleska diplomacija posredništvom Amerikanaca u Bukureštu poduzima korake u istom pravcu.

Prema tomu, njemačke trupe koje su bile koncentrirane u Rumunjskoj, trebale su biti napadnute sa tri strane: iz Besarabije, iz Trakije i sa srpsko-grčkog fronta. Tu je namjeru

onemogućila odanost generala Antonescua, realistični stav turske vlade, a prije svega brzi zamah i pobjede njemačke vojske. Vlada Reicha je saznala iz primljenih izvješća, da je skoro dvije stotine jugoslavenskih zrakoplova, na kojima su bili sovjetsko-ruski i engleski agenti a tako isto i srpski pučisti pod vodstvom gospodina Simovića, odletjelo u Rusiju, gdje ti časnici i danas služe u ruskoj vojsci, a dijelom u Egiptu. Već i taj detalj baca, posebno karakteristično svjetlo na blisku suradnju Engleske i Rusije sa Jugoslavijom.

Maske su pale

Uzalud je sovjetska vlada pokušavala prikriti namjere svoje politike. U te pokušaje spada, npr., udaljšavanje norveškoga, belgijskoga, grčkoga i jugoslavenskoga poslanika, koje je poduzela prije nekoliko tjedana. Šutnja britanskoga tiska o njemačko-ruskom odnosu, koje je iznudio britanski veleposlanik Cripps u suglasju sa sovjetskom vladom. I najzad nedavno objavljeni demantij Tass-a koji je pokušao, odnose između Njemačke i Sovjetskog Saveza prikazati kao potpuno korektne.

U posljednjem dijelu, zaključuje nota, da je politika sovjetske vlade neprijateljska prema Njemačkoj. Na vojničkomu polju bila je praćena stalno pojačanim koncentriranjem svih raspoloživih ruskih vojnih snaga na dugu frontu od Baltičkog do Crnog mora.

Već u vrijeme kada je Njemačka na Zapadu bila jako angažirana u ratu sa Francuskom i kada su se na Istoku nalazile sasvim neznatne njemačke vojne jedinice, rusko vrhovno zapovjedništvo započinje sustavno prebacivanje većih kontingenata trupa na istočnu granicu Reicha. Tada su bile posebno nesumnjivo utvrđene grupacije ruske vojske prema Istočnoj Prusiji. Te su grupacije nesumnjivo utvrđene i prema Generalnom gubernatorstvu (Poljskoj), zatim u Bukovini i u Besarabiji prema Rumunjskoj. Sovjeti su i prema Finskoj pojačavali svoje garnizone, pomicanjem novih divizija iz Istočne Azije i sa Kavkaza u europsku Rusiju.

Prema tomu, uslijed toga se dobiva slika, da su se sovjetske trupe primicale sve bliže njemačkoj granici, iako se sa njemačke strane nisu poduzimale nikakve vojničke mjere, kojima bi se mogla opravdati ovakva sovjetska akcija. Tek je ovakvo sovjetsko držanje natjeralo njemačku oružanu silu na protumjere.

Ako su mogle postojati čak i najmanje sumnje o agresivnosti sovjetske koncentracije, te sumnje su do posljednje otklonjene vijestima, koje su prije kratkoga vremena stigle Vrhovnom zapovjedništvu oružane sile. Posljedice promatranja posljednjih dana pokazuju, kako je grupiranje ruskih trupa, a naročito motoriziranih jedinica i odreda bojnih vozila, izvršeno na način, na koji bi se rusko vrhovno zapovjedništvo u svako doba osposobilo za agresivni pokret prema njemačkoj granici, na raznim mjestima.

Vijesti, koje stižu iz Engleske o pregovorima engleskog veleposlanika Sir Stafford Crippsa o još prisnijoj suradnji između političke i vojne uprave Engleske i Sovjetske Rusije, kao i apel Lorda Beaverbrooka, koji je uvijek ranije zauzimao neprijateljski stav prema Sovjetima, za pomaganje Rusije svim sredstvima koja stoje na raspolaganju u borbi koja nastaje, i konačno apel upućen Sjedinjenim Državama da učine to isto, i previše jasno dokazuju kakvu bi sudbinu htjeli prirediti njemačkom narodu.

Führer izdaje zapovijed

Rezimirajući, vlada Reicha daje slijedeću izjavu:

Protivno svim obvezama koje je primila i u najdrastičnijoj suprotnosti sa svojim svečanim izjavama, sovjetska vlada je ustala protiv njemačke države:

1. Ona je ne samo nastavila svoje pokušaje rastrojstva usmjerene protiv Njemačke i Europe, nego je
2. u sve većoj mjeri orijentirala svoju vanjsku politiku u neprijateljskom smjeru prema Njemačkoj i
3. koncentrirala je cjelokupnu svoju vojnu snagu na njemačkoj granici, spremnu za napasti.

Time je sovjetska vlada iznevjerila i prekršila ugovor i sporazum sa Njemačkom. Mržnja boljševičke Moskve prema nacionalsocijalizmu jača je od političkoga razuma. Boljševizam se u smrtnoj mržnji ispriječio protiv nacionalsocijalizma. Boljševička Moskva je na putu udariti s leđa na nacionalsocijalističku Njemačku, koja vodi borbu za opstanak. Njemačka nije voljna ne radeći ništa gledati ozbiljno povrjeđivanje i ugrožavanje svoje istočne granice.

Stoga je Führer Reicha sada izdao njemačkoj oružanoj sili naredbu, da se svim sredstvima koja joj stoje na raspolaganju suprotstavi ovom ugrožavanju. U borbi koja nailazi, njemački je narod svjestan, da stupa u boj ne samo radi zaštite domovine, već da je pozvan izbaviti cijeli kulturni svijet od smrtne opasnosti boljševizma i prokrčiti put za istinski socijalni polet u Europi.